

*Оксана Дмитришин,*  
Тернопільський національний педагогічний університет  
імені Володимира Гнатюка;  
Науковий керівник: доктор філософії, викладач  
Матвеева Наталя Романівна

## **УКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ СЛЕНГ В СУЧАСНОМУ ВОЄННОМУ ДИСКУРСІ**

Мова є живим організмом, що постійно змінюється під впливом суспільно-політичних, історичних та культурних подій. У контексті російсько-української війни невід'ємною частиною сучасної української мови стали військова термінологія та сленг.

Військовий сленг – це своєрідна ментальна мапа, зроблена зі слів, знаків і відчуттів, що відображає світ війни [2]. Ці мовні одиниці охоплюють все: від конкретної зброї та військових бойових дій до емоцій і спогадів про бої та їхні наслідки. Військові сленгізми живляться глибинними поняттями, як-от: підготовка до бою, плани, озброєння, операції, співпраця, оборона та атака тощо. Нині військова картина світу нерозривно пов'язана з високотехнологічними битвами, віртуальними загрозами та світовими протистояннями, і існує вона як у свідомості окремих військових, так і загалом у військовій сфері.

Вивчення військового сленгу є важливим завданням сучасного мовознавства, оскільки воно дає змогу простежити динаміку мовних змін, з'ясувати механізми творення неологізмів та їх семантичні особливості, а також дослідити вплив війни на розвиток української мови.

Сленг привертає увагу філологів завдяки яскравому емоційно-експресивному забарвленню, лаконічності й образності лексем, здатності постійно змінювати межі, що розділяють його з мовною нормою. Сленг став предметом дослідження таких лінгвістів, як Л. Ставицька, О. Кондратюк, А. Кондратюк, С. Мартос, П. Грабовий, Л. Мацько та інші. У цих працях з'ясовано ключові особливості мовного явища в українському контексті.

Актуальність феномену військового сленгу та постійна поява нових одиниць доводять, що в сучасній лінгвістиці військовий сленг є недостатньо вивченим та, безперечно, потребує детальнішого аналізу. Саме цим зумовлено вибір об'єкта нашого дослідження.

Метою розвідки є аналіз особливостей українського військового сленгу та визначення його ролі в сучасній мовній картині світу.

Для досягнення цієї мети були поставлені такі завдання:

- дослідити механізми творення військового сленгу;
- визначити основні джерела його поповнення;
- проаналізувати його функції в комунікації військовослужбовців;
- оцінити вплив військового сленгу на сучасну українську мову.

Військовий сленг постійно розвивається, поповнюючись новими словами та висловами.

Відомо, що український військовий сленг формується з кількох основних джерел:

- запозичення з англійської мови – багато термінів походять з міжнародної військової термінології, наприклад: *дрон* (від англ. drone), *еваку* (від evacuation);
- метафоризація – вже наявні слова набувають нових значень. Наприклад, *поросята* (снаряди до міномету);
- словоскладання та скорочення – комбінування двох або більше слів: *гідросолдати* (гідро+солдати) де перша частина вказує на значення води.

Військовий сленг виконує низку важливих функцій, які сприяють не лише ефективному спілкуванню між військовослужбовцями, а й відображають соціокультурні та психологічні особливості військового середовища. Його використання є природним у будь-якій армії, адже мова в умовах бойових дій повинна бути максимально лаконічною, зрозумілою та ефективною. В українському контексті військовий сленг також відіграє роль у формуванні національної ідентичності та протидії ворожій пропаганді.

Розглянемо основні функції військового сленгу:

- комунікативна – спрощує і пришвидшує передачу інформації між військовими;
- емоційно-експресивна – допомагає висловлювати почуття, емоції та підтримувати моральний дух.
- культурно-ідентифікаційна – відображає національні особливості, історичні реалії та військовий гумор.

Не можливо оминути те, що значна частина військових термінів і сленгових виразів поступово виходить за межі військового середовища та закріплюється в загальномовному вжитку. Деякі слова стають популярними в засобах масової інформації, соціальних мережах і навіть у повсякденному мовленні цивільних

громадян. Наприклад, такі терміни, як *байрактар*, *бавовна* (вибухи в тилу ворога), *пiксель* набули широкого поширення і стали частиною сучасного українського лексикону.

Отже, з огляду на матеріал дослідження можна зробити висновок, що формування військового сленгу в сучасному воєнному дискурсі відображає поточні реалії у сфері безпеки та оборони, розуміння якого є важливим для всіх учасників воєнного процесу. Це дає змогу забезпечити ефективну комунікацію та реалізацію військових завдань з максимальною точністю та координацією.

Саме ж формування військового сленгу відіграє ключову роль у сприйнятті військових понять та стратегій, в процесі комунікації, а також залежить від багатьох чинників. Військовий сленг є не лише засобом ефективного спілкування між військовими, а й важливим інструментом для розуміння воєнного контексту для цивільного населення. Цей процес відображає сучасні тенденції в розвитку військової технології, тактики та стратегії, а також впливає на сприйняття громадськістю військових подій і конфліктів.

### Список літератури

1. Андріянова О. Я. Мовленнєва культура військовослужбовців на сучасному етапі. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки. 2019. Вип. 3. С. 98–107.
2. Лукіяничук Ю. Способи класифікації військових термінів. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія “Філологічна”. 2017. Вип. 66. С. 65–67.
3. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. Київ : Критика, 2005. 464 с.

**Богдана Драгуняк,**  
КЗ ЛОР «Бродівський фаховий педагогічний коледж  
імені Маркіяна Шашкевича»;  
Науковий керівник: спеціаліст вищої категорії,  
викладач-методист Дичик Людмила

### АВТОМАТИЗОВАНІ ТЕКСТИ: НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ЛІНГВІСТИКИ В УМОВАХ ІІІ

**Постановка проблеми дослідження.** Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту (ІІІ) докорінно змінює способи створення, аналізу та обробки текстів. Якщо раніше написання тексту було виключно людською діяльністю, то сьогодні алгоритми генерації природної мови, як-от: GPT-4, BERT, T5 та Claude -